...ряадай АССР-эй ...бадахи зарлалай ...рховно Соведэй ...рбадахи сесси

...ой январиин 18-да Улаан-Үдэ хотодо, Сове...дохи байшангай ехэ зал соо Буряадай АССР-...н зарлалай Верховно Соведэй арбадахи сес... Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Тү...хэр **Н. Г. Балдано** сессие нээжэ, зүбшэн ...асуудалнуудые соносхобо:

...ндо Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүг...нэй түсэб тухай.

...дай АССР-эй 1963 оной гүрэнэй бюджет ба ...рэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай.

...дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиу...дые баталалга тухай.

...дай АССР-эй Верховно сүүдэй гэшүүниие ...хай.

...нүүдэй һүүлээр үгэ хэлэлгэн боложо, депу...**. Оглоблин, Б. Н. Нимаев, П. Н. Иванов, ...а, А. Р. Болотов,** республикын Министр...дэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Г. П. Тю...** ...йсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **С. М. Хабалов,** ...ай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **А. А.** ...болон бусад үгэ хэлэһэн байна.

... заседани дээрэ түрүүшын асуудалаар ...н Госпланай түрүүлэгшэ депутат ...ва, хоёрдохи асуудалаар—Буряадай АССР-...н министр нүхэр **Ч. В. Ендонов,** Буряадай ...ерховно Соведэй бюджедэй комиссиин тү... депутат **Н. Б. Пивоваров** гэгшэд элид...хэбэ.

...ДЭЭРЭ: Буряадай Автономито Совет Социа...икын 5-дахи зарлалай Верховно Соведэй ... Трибуна дээрэ БурАССР-эй финансын ми... Ендонов элидхэл хэжэ байна.

А. **Мантаевай** фото.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 16 (10077) | 1963 оной январиин 19, суббото | Сэн 2 мүнгэн

...РОССИН ФЕДЕРАЦИИН, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДҮҮДТЭ, ...ОТАГУУДТАХИ СОВЕДҮҮДТЭҺУНГАХА ҺУНГУУЛИИН КОМИССИНУУДАЙ СОСТАВ ХАА ХААНАГҮЙ ДЭБЖҮҮЛЭГДЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

☆ ☆ ☆

...мунис ажалай нэрэ ...дэ хүртэһэн фабрикада

...нвариин 17-до, ...ниислэлдэмнай ...ын фабрикада ...итедэй үргэдхэг...ни зарлагдаба. ...тийна организа...... Мария Гри......кова энэ оной ... үнгэргэгдэхэсэ ...та тухай дэлгэ...лбарилан хэлээ. ...орлогшо нүхэр ...даалуулан үгэ ...ажалладаг нү..., иигэжэ мэ-

...гаа ээрэлгын ...үдэлдэг хүдэл...лба хаагшадай ...районно һунгуу...иин бүридэлдэ ...**аландина Лю**...нае дэбжүүлнэб. ...та ажалдаа ёһо... ёһоор, тон на...андадаг, бүтээ...лладаг туладаа ... Любовь Степа...с ажалай удар...эрэ зэргэдэ хүр-... Аппаратчицаар ...ар ажаллахын-... олониитын хү...ргагүй дуратай...гээр хабаададаг ...нухэдэйнгөөшье ...даа, гэртээшье ...р Баландина жэ...бамаар ха юм. ...овь Степановнае ...радхалые булта-... бэзэ гээд һана-...хэр Вельмезев

...ургэн дэлисэтэй-... гайхамшагта ... бодотоор бэе-... сугтаа ажал-... уряалан да-...н Любовь Сте-...инае дэбжүүл-хэ дурадхалые үшөө хэды хүнүүд үгэ хэлэхэдээ дэмжэбэ.

Горсоведтэ һунгаха Улаан-Үдын городской һунгуулиин комиссида **Иван Калистратович Иванов** дэбжүүлэгдэбэ. Нүхэр Иванов хадаа уралан нарижуулагша гэжэ фабрикадаа суурханхай. Үнгэрэгшэ 1962 оной туршада уралан нарижуулгын 11 дурадхал оруулжа, тэдэнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн юм. Түүхэй эд, элдэб материалнуудые алмаха, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха талаар эдэ дурадхалнуудынь ашаг үрэтэй байгаа. Энэ эдэбхитэй уралан нарижуулагшын дурадхалнуудай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар 379 түхэригэй алмалта хэгдээ. Фабрикын эрхим токарь, элдэб янзын орёо нарин ажал хэхэ шадабаритай Иван Калистратовичые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхалые суглаанда хабаадагшад бүримүһэн дэмжэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин түбэй комиссида нэхэлгын үйлэдбэриин хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай зүгһөө **Валентина Илларионовна Войлокова** дэбжүүлэгдэһэн байна. Халаанайнгаа даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, гаргадаг продукциингаа шанар һайжаруулжа ябадаг заншалтай. Ажалладаг машинануудайнгаа бүхы нюусыень дууһан шудалан мэдэжэ, ажалай бүтээсын талаар 1965 оной хэмжээндэ мүнөө хүрэһэн байна. 1962 онойнгоо түсэбые нэгэ һараар уридшалан дүүргээ һэн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссида иимэ хүнүүд дурадхагдаа:

профсоюзна организациин зүгһөө фабрикын фабрична комитедэй түрүүлэгшэ **Вера Ефремовна Ноздреватых,** партийна организациһаа **Лидия Михайловна Пушкина,** фабрикын комсомолой организациһаа **Валентина Дмитриевна Баталова,** будалгын үйлэдбэриин хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай коллективэй зүгһөө ахалагша браковщик **Шапеева Сарра Шаргиловна.**

Һунгуулиин комиссинуудай гэшүүдые дэбжүүлхэ суглаан иигэжэ эмхитэй һайнаар үнгэрбэ.

Д. Гончиков.

★

Нэгэн дуугаар һайшааба

Улаан-Үдын гүрэнэй типографиин коллектив үдэрэй халаанай хүдэлмэриин дүүрэхэтэй сасуу улаан булан соогоо сугларба. Эдэнэр Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Советскэ 4-дэхи окружной комиссиин гэшүүндэ кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Профсоюзай эхин организациин комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Абросимов суглаа нээгээд, партийна организациингаа секретарь нүхэр В. Т. Драганда үгэ үгэбэ.

Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Дүрим тухай тогтожо тэрэ хэлээд, коллективэйнгээ зүгһөө окружной комиссида түлөөлэгшые дэбжүүлхэ тухайгаа мэдээсэнэ.

Линотипистка О. Губанова түрүүлэн үгэ абажа, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин Советскэ 4-дэхи окружной комиссиин гэшүүндэ кандидадаар **Л. С. Татарниковае** дэбжүүлбэ.

Сугларагшад тэрэ дурадхалыень нэрьемэ альга ташалгаар угтажа дэмжээ.

Ц. Цыдыпов.

Уран зохёолшодһоо

Сонхоор шагаан харахада, огторгой нимгэн боро үүлээр бүрхөөгдэнхэй... Газаа һаари хүйтэн һалхитай.

Гэбэшье уран зохёолшодой союзай байра соо гэрэлтэй дулаан, хүн зоншье олон.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын окружной комиссида хэн түлөөлэгшээ эльгээхэ тухай уран зохёолшоднай ярилдаба.

—Һунгалтын окружной комиссиин составта поэт Николай Гармаевич Дамдиновые дурадханаб. Энэ нүхэр һүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа шударгыгаар хүдэлжэ байнхай, творческо талаараашье улам ургажа ябана. Олон янзын жанраар зохёолнуудыешье бэшэнэ. Уран зохёолшодой союзай правлениин харюусалгата секретаряар хүдэлхэ зуураа, эмхидхэлэй али бүхы хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Мүн һунгалтын комиссидашье ороод байхадаа, ехэ үүсхэл гаргаха байха,—гээд, Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Н. Г. Балдано һанамжалба. Тэрэнииень залуу поэт А. Шитов халуунаар дэмжэхэ зуураа:

— Нүхэр Дамдиновые бултааран тон һайнаар мэдэнэбди. Ургажа ябаһан, ехэ бэлигтэй зохёолшон. Зон нүхэдөөршье олон, үнэн сэхэ хүн. Маанадайнгаа этигэл найдабариие хэлсээнгүй харюулжа шадаха байха.

— Һунгалта гээшэмнай тон ехэ харюусалгатай хэрэг. Совет засагтаа эрхим түлөөлэгшэдөө һунгахамнай бшуу. Зүгөөр уридшалан эмхидхэлэй, ниитын ехэхэн хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй ха юм даа. Эгээл эндэ һунгалтын комиссинуудай үүргэ угаа ехэ. Нүхэр Дамдинов уран зохёолшо байхаһаа гадна, эмхидхэлшын бэлигтэй хүн. Тиимэһээ найдабариемнай гүйсэд дүүргэхэ бэзэ,—гээд уран зохёолшо нүхэр М. Н. Степанов хэлэбэ.

Нүхэр **И. Г. Дамдиновые** РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалтын Улаан-Үдын окружной комиссида түлөөлэгшэ болгон дэбжүүлбэ.

Р. Халзанов.

☆ ★ ★

Түрүү механизатор—манай түлөөлэгшэ

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Эдэ үдэрнүүдтэ Зэдын ажалшад РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй, нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлдэжэ байна. Түрүү нүхэдөө һунгуулиин комиссинуудта түлөөлнэ.

Һаяхан Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой отделенинүүдтэ суглаанууд боложо, колхозой эрхим тракторист нүхэр Жигжитовые Белоозерско һунгуулиин окружной комиссида дэбжүүлбэ.

Дээдэ Үшөөтэйн 11 жэлэй һургуулиин коллективэй суглаан болобо. Тус һургуулиин директор нүхэр Мункуев түрүүн үгэ абаад иигэжэ хэлэбэ:

— Нүхэр Жигжитов манай Үшөөтэ нютагай эрхим механизатор юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ «ДТ-54» тракторта хүдэлжэ, 1700 гектар газар элдүүрилээ. Орооһо тарянай баян ургаса абаһанай түлөө 1962 ондо чемпион болоһон байна.

Дээдэ Үшөөтэйн ажалшад нүхэр **С. С. Жигжитовые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Белоозерско һунгуулиин окружной комиссида орүулха гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

Д. Сабкеев, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮДҺЭЭ

СЕПГ-эй VI СЪЕЗД

БЕРЛИН, январиин 16. ТАСС-ай тусхай корр. Е. Башмачников иигэжэ дамжуулна:

Съездын үсэгэлдэрэй заседаниин нээгдэхэдэ, СЕПГ-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Ехэ Берлинэй обер-бургомистр Фридрих Эберт үгэ хэлээ. ГДР-эй хүдэлмэришэн анги түүхын һургаалнуудһаа тобшолол хээ гэжэ тэрэ хэлээ. Ажалшад засагаа гартаа абаад, өөрынгөө гүрэниие байгуулаа. ГДР-эй ажалшад хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрээр шэнэ Германиие байгуулха үндэһэ һуури табяа. Энэ хадаа Германида марксизм-ленинизмын илаһан илалта болоно. Немец хүдэлмэришэн ангиин революционно эрхим заншалнууд манайда хүгжөөгдэнэ. Германида эбэй гуримшуулга хэхэ, Баруун Берлиниие өөрын мэдэлтэй сүлөөтэ город болгохо аргаар национальна асуудал шиидхэхын тулада бидэнэр ехэ оролдолго гарганабди.

Баруун Германиин, Баруун Берлинэй ажалшад бидэнтэй хамта нягтаар эмхидэн жагсаад, нэгэдэмэл демократическа эб найрамдалда дуратай Германиин түлөө тэмсэхэ ёһотой. Тиимэһээ манай партиин шэнэ Программа манай бүхы арадай аша туһада тааруу угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ Ф. Эберт онсолон тэмдэглээ.

Вальтер Ульбрихтын нэрэмжэтэ «Лейна-верке» гэжэ химическэ комбинадай мастер Курт Хорте предприятиингаа коллективэй ажалай амжалтанууд тухай хөөрөө. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадын 46 гэшүүнэй 42-ынь эдэбхитэд-шэнэ юумэ үүсхэгшэд болонхой гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Тэдэнэр 1962 ондо уралан нарижуулгын 60 дурадхал оруулаа. Тэрэнэй ашаар 50 мянган марка алмагдаһан байна.

СЕПГ-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Бруно Лейшнер трибунын дэргэдэ ерээ. Промышленна үйлэдбэриие саашадань дээшэлүүлхэ зорилгонууд тухай тогтоходоо үгэ хэлэгшэ иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада хамагай түрүүндэ автоматизаци бэелүүлхэ, наука, техникын туйлалтануудые хэрэглэхэ шухала. Тиимэһээ социалис оронууд экономическа нягта харилсаа холбоо байгуулха зэргэтэй. Ушар иимэһээ бидэнэр хадаа аха дүү оронуудай түсэбүүдтэй өөрынгөө түсэбые тааруугаар зохёохые ехээр эрмэлзэдэг байнабди.

ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын лекционно зал соо. РСФСР-эй Верховно ...таха Улаан-Үдын һунгуулиин окружной комиссида түлөөлэгшэд дэбжүүлэгдэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГДР-эй ХИЛЭ САХИГШАДТА АЙЛШАЛАЛГА

БЕРЛИН, январиин 17. Тусхай корреспондентнүүд В. Селиверстов болон К. Саввин гэгшэд иигэжэ мэдээсэнэ.

СЕПГ-эй VI съездэ байлсаһан КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев толгойлогшотой КПСС-эй делегаци мүнөөдэр Баруун Берлинэй хилэ дээрэ алба хэжэ байһан хилэ сахигшадта айлшаар ошобо. Тэдэнтэй хамта СЕПГ-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт, мүн Германидахи бүлэг советскэ сэрэгэй главна командалагша армиин генерал И. И. Якубовский хилэ сахигшадта ошолдобо.

Тэндэхи сагаар 13 часта автомашинанууд Фридрихштрассе гэжэ хиналтын пунктда хүрэжэ ерэбэд. Хилэ сахигшад айлшадаа хани халуунаар амаршалба. Берлинэй комендант генерал-майор Поппе гэгшэ хилэ дээрэ амгалан, хиналтын пунктнууд хэм соогоо хүдэлжэ байнад гэжэ элидхэбэ.

Н. С. Хрущев болон В. Ульбрихт коменданттай, эндэ байлсаһан ГДР-эй национальна оборонын министр армиин генерал Г. Гофмантай, офицернүүдтэй, хилэ сахигшадтай болон солдадуудтай мэндэшэлэлдэбэд. Штабс-ефрейтор Гюнтер Загольски ГДР-эй хилэ сахигшадай үмэнэһөө совет айлшадые амаршалба.

Хилэ дээрэ сугларһан Берлинэй хүн зон, мүн хиналтын пункт дээгүүр гаража ябаһан хари гүрэнэй туристнууд айлшадые хани ёһоор амаршалба. Итали болон Франциһаа ерэһэн туристнуудтай хани халуун уулзалга болобо.

«Хрущев мандаха болтогой!», «Ура!», «Вива!» гэжэ тэдэнэр хашхаралдаба.

ГДР-эй национальна арадай армиин хилэ сахидаг нэгэдэхи бригадын байһан газарта делегаци ошобо. Тэрэ подразделениин сэрэгшэд «Ура» хашхаралгаар айлшадые угтаба. Бригадын командир полковник Чичке гэгшэ Н. С. Хрущевто болон В. Ульбрихтдэ рапорт үгэбэ. Солдадууд тэдэндэ баглаа сэсэгүүдые барюулба.

Тиигээд делегациин гэшүүд дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлэй отличнигуудтай хани ёһоор хөөрэлдэбэ. Ефрейтор Куц гэгшэ сэрэгшэдэй үмэнэһөө нүхэр Н. С. Хрущевто хандажа үгэ хэлэхэ зуураа, Советскэ Союзай Коммунис партиин болон Советскэ правительствын ябуулдаг эб найрамдалда дуратай политикые һайшаан амаршалба. ГДР-эй Баруун Берлинтэй оршоһон хилые зориг түгэсөөр хамгаалхабди, «Фронтовой город» тээһээ хэгдэһэн ямаршье хорото аашые болюулжа шадахабди гэжэ бидэнэр найдуулнабди гээд тэрэ хэлэбэ.

Н. С. Хрущев харюугай үгэ хэлэхэдээ, аймшагтай һүйдхэлтэ шэнэ империалис дай үүсхүүлхэгүйн тулада эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлхэ шухала гээд тэмдэглэбэ. Тиигээд хилэ сахиха хэрэгтээ Германиин Демократическа Республикын хүн зоной амгалан ажалые хамгаалха талаар амжалта туйлахые тэдэндэ хүсэбэ.

Хилэ сахигшадай гуйлтаар В. Ульбрихт Н. С. Хрущев хоёр хүндэтэ айлшадай дэбтэр дээрэ гараа табибад. Тэдэндэ дурасхаалай бэлэгүүдые —Бранденбургска воротагай макет болон альбомуудые барюулба.

Н. С. Хрущев, В. Ульбрихт, КПСС-эй делегациин гэшүүд хилэ сахигшадтай хани халуунаар хахасабад. Подразделениин сэрэгшэд «Ура» хашхаралгаар тэдэниие үдэшэбэ. «Фрейндшафт!», «Хани барисаан!», «Советскэ Союзда алдар соло!» гэһэн үгэнүүд соностоно.

ЭХЭ ХОНИДОЙ ОТАРАДА—ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

Нэгэшье хурьга гарзада оруулхагүй. Хонишодой эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха. Хони, хурьгадые эдеэлүүлхэ, уһалха үдэрэй гурим наринаар сахиха.

Һайн бэлэдхэлтэй отарада

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин томохон ажахынуудай нэгэн—Тарбагатайн Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 4700 хонин, тэрэ тоодо 2700 эхэ хонин бии юм. Эндэхид нёдондо түл абалгаар бираагүй һэн. 100 эхэ хонин бүриһөө оройдоо 66 хурьга абаһан байна.

Колхозой түб—Вахместрово тосхонһоо баруун урагшаа арба гаран модоной зайда 3-дахи отделениин Афанасий Афанасьевич Мясниковой хүтэлбэрилдэг хонишодой бригада ажалладаг.

—Энэ бригадые коммунист, колхозой парткомой гэшүүн нүхэр Мясников 3-дахи жэлээ хүтэлбэрилжэ ябана. Афанасий Афанасьевич нёдондо 100 хонин бүриһөө 120 хурьга абаа һэн. Тиихэдэ хонин бүриин 3,9 килограмм нооһо хайшалһан байна. Энэ жэлдэ нёдондонойнгоо амжалтые доошолуулхагүйн түлөө шангаар тэмсэнэ. Мүнөө үедэ тэрэнэй бригада 300-аад хурьга абаад байнхай,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Иосиф Митрофанович Болонев омогорхоно.

Хонидойнь байра һайса дулаалагдажа, зохидоор түхеэрэгдэнхэй гэжэ газаа талаарнь харахаар ямаршье хүн ойлгохо. Хорёо соонь үбһэ, һолоомо дүүрэн обоолоотой. Байраһаа гээ саашаа ошоходо, һая силос задалһан хэбэртэй, зохид үнэр хамар уруу сорьёно. Хурьгадай байранууд соо хоёр ондоо таһалгануудт бии. Тэндэнь хурьгад томо жэжэерэз илгагдажа байлгагдаха юм. Мүн хаамагууд, хобоо-кормушканууд бэлдэгдэнхэй. Хобоонууд соонь дабһан, мел, нүүрһэн, һайхан үбһэн, шэмэтэ тэжээл горитойгоор үгтэнхэй. Байрануудынь избёосхоор будагдажа, дезинфекци хэгдэһэн, харахадашье урматай. Мүн зайн галаар гэрэлтүүлэгдэдэг хадаа бүришье зохид.

Хонидой хурьгалдаг байрада даб дээрэ хэрэгтэй хамаг юумэн бэлдэгдэнхэй. Хонидой түрэхэдэ хурьгатайнь тэмдэглэжэ бэшэхэ тусхай дэбтэр, шэнэ халаадууд, гарай аршуул, умывальник, аптечкэ гэхэ мэтэ нэгэ буланда зохидоор табигданхай.

Эндэ хээлитэй, мүн хурьгалһан хонид амяараа байлгагдана. Тиигэжэ хонидтоо һайхан үбһэ, үдэр бүри 100—200 грамм таряа талханай зүйл үгэдэг юм. Хурьгалха хонидтоо үглөөгүүр эртэ уһа уулгадаггүй, үдэрэй дулаанда, мүн үдэшэлэн уһалдаг. Түрэхэ хонидоо үдэр һүнигүй ээлжээлжэ харадаг.

—Манай отарада 745 хонин, тэрэ тоодо 709 эхэ хонин бии. Мүнөө үедэ сүүдхэдээ 20—25 хурьган абтана. Байгша оной түрүүшын кварталда 709 эхэ хонидой тус бүриһөө хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлхэ гэһэн уялгатайбди. Һая гараһан хурьгадта эхэдтэйнь адли номертой биркэ зүүлгэнэбди. Тиигэжэ хурьгадай эхыень илгаруулхада, мүн нэгэ хонинһоо хэды түлэй абтаһыень тэмдэглэхэдэ туһатай байдаг,—гэжэ бригадын хонишод мэдүүлнэ.

Эбтэй эетэйгээр ажалладаг энэ бригадын хонишод, искусственна үрэжүүлгэ зүбөөр, богонихон болзорто үнгэргэжэ, жэл бүри абаһан хурьгадаа гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байдаг. Январь һарада 300 хурьга абаха хараатайгаар үнгэрһэн жэлдэ хонидоо үрэжүүлһэн байгаа. Эгээл тэрэ хараагаар январиин 10-да 300 хурьган абтаад байгаа һэн.

Колхозой бусадшье отарануудта түл абалга урда урдынхиһаа үлэмжэ һайнаар, эмхитэйгээр эхилээ. Тусхайлбал, ахалагша хонишод Георгий Зайцевай, Федор Емельяновай, Андрей Висловой хүтэлбэрилдэг отарануудта шэнэ жэлһээ хойшо 150—300 хурьгад абтаад, һайнаар харууһалагдана.

Эдэ нүхэдэйнгөө жэшээгээр эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажалладаг хонишод Калининай нэрэмжэтэ колхоздо олон. Тэдэнэр байгша ондо абаһан бүхы хурьгадаа нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлхын тула социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, мүнөө үедэ ехэл сүлөөгүй ажаллана.

Абаһан хурьгадаа гарзагүйгөөр түлжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хонишодоо зоригжуулан, тэдэндээ али болохоор туһалнэ, культурно-ажаһу у д а л а й н ь эрилтэ хангаха талаар колхозой правлениин, партийна комитедэй зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтана. Колхоздо түл абалгаар эмхидхэгдэһэн тусхай комисси эхэ хонидой бүхы отарануудые шалгаад, дүнгыень парткомой болон правлениин хамтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, дутагдалнуудаа дары усадхаха хэмжээ абадаг юм. Ажалдаа амжалта туйлажа, бусадта жэшээ харуулжа ябаһан хонишодоо улам зоригжуулхын тула баталагдаһан урмашуулгын гурим һайнаар бэелүүлэгдэнэ.

Зураг дээрэ: 3-дахи отделениин Афанасий Мясниковой хүтэлбэрилдэг бригадын хонишод Иван Евдокимович Торгашин (зүүн гарһаа), Павел Петрович Мясников гэгшэд ажалайнгаа забһарта хөөрэлдэжэ байна.

С. Балдуевай,
фототекст.

АТАР ТҮЛНҮҮД АДХАРЖА ЭХИЛЭЭ

Мяха, һү, нооһо ямар аргаар улам ехээр абадаг болохоб, тиимэ арга хаагуурнай бии гээшэб, хайшан гээд тэрэниие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэб? Иимэ асуудалнуудаар мүнөө Зэдын үйлэдбэриин управлениин ажахынуудай хүдэлмэришэн бүхэнэй сэдьхэл эзэлэгдэнхэй. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй гүн ехэ удха шанартай шиидхэбэринүүдэй ажалша үргэн олонитын дунда нэбтэрэн таража байһаниинь хүн зоной һанал бодол, ажал хэрэг дээрэһээнь тон элитээр харагдана.

— Коммунис партиимнай хараалдаг хамаг бүхы бодол арад зоной гүн сооһоо гарадаг, тиимэһээ тэрэнь манай эгээн дүтын хэрэг болодог,—гэжэ эндэхи Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой мал шахан таргалуулдаг гүүртые даагша нүхэр Ц. Галсанов хөөрэнэ.

Тус колхозой хонишодой хүдэлмэриин халуун хаһа оронхой. Эмэ хонидой отара бүхэнэй хүдэлмэришэд гарза, хоролтогүйгөөр «хуряалгаяа» үнгэргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй дүлэ үргэнөөр бадаруулна. Колхоз хамта 16 мянга гаран хурьга апрелиин эхин болотор абаха түсэбтэй. Январиин 8-һаа эхилжэ, хурьгад «адхаржа» эхилээ. Сүүдхын хэдэн зуугаад хонид түрэнэ. Мүнөө хоёр мянга гаран хурьгад абтаад байна.

Хонишод «хуряалгаяа» бараг һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Отара бүхэн үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэжэ, газаагаа асарһан гүрэхэ хонидые, мүн шэнэ түл амяарлан байлгаха хаамагууд бэлдэгдэһэн, хорёо хотошье заһагдаһан, дулаалагдаһан юм. Хониндотто туһалхын тула колхозой правлени, үйлэдбэриин управлени хүнүүдые эльгээгээ.

—«Зууһаа—зуу» гэһэн тангариг үгөө һэмди. Энэмнай дүүргэгдэхэл байха,—гэжэ колхозой эрхим хонишон Д. Самбуев хөөрэбэ.

Зэдын управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ, Ториин, «Октябрьский» совхозуудта, мүн бусад ажахынуудта түл абалга түлэг дундаа. Гансахан Ториин совхоздо 6 мянга гаран хурьгад абтаад байна. Гарза, хоролто нэгэшье үгы. Үбэлэй хурьгад шэнэ жэлэй түрүүшын кварталда абтажа дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Хонишодой иимэ халуун хүдэлмэриин эхилээд байхада, тэдээнэй культурна ажаһуудалай эрилтэнүүд тухай онсо анхарал хандуулагдаха байгаа. Теэд энээндэ эндэхи олохон ажахынуудай, мүн үйлэдбэриин управлениин болон парткомой зүгһөө ёһотой оролдолго гаргагдаагүй байһаар.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Бальчин Доржиевай отарада 6 хүн хүдэлнэ, бултадаа залуушуул юм. Мүн колхозой түбһөө холо байдаг. Тиигэбэшье һаань, ядахын сагта автолавкашье эндэ эльгээгдэнэгүй. Почто, газетэ, журнал шэнэ жэлэй гараһаар ерээдүй.

—Зундаа кино гарадаг, агитатор ерэдэг юм һэн, харин мүнөө, үбэл болоходо, алиниишье үгы болошоо,— гээд тэдэнэр гайхалдан гомдоно.

Иимэ байдал мүн XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, Ториин совхоздо үзэгдэнэ. Зэдын үйлэдбэриин управлени, тэрэнэй партком энэ асуудалые түргөөр шиидхэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

М. Нимаев.

Оролдосо ехэтэн о

Долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһан Улаан-Үдын «Электромашина» заводой коллектив үнгэрэгшэ жэлэй туршада ажалай шэнэ амжалта туйлаһан байна. 1962 оной гүрэнэй түсэб болзорһоонь холо урид дүүргэһэн тус заводойхид даабариһаа гадуур олон электродвигатель, автокрануудые бүтээн гаргаа. Заводой туйлаһан амжалтада уралан нарижуулагшад ехэ үүргэ дүүргэбэ. Тэдэнэр үйлэдбэреэ нарижуулан һайжаруулха, шэнэ түхеэрэлгэ тодхохо талаар ехэ ажал бүтээһэн, бүтээжэшье байна. Нёдондо жэлэй туршада уралан нарижуулгын 200 гаран дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ, 30-аад мянган түхэригэй арьбалалта хэгдээ. Уралан нарижуулгын олонхи дурадхалнуудынь ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциингаа шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха, түүхэй эд болон электроэнерги гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэ зорюулагдана.

Электрик Павел Иванович Торгашевой оруулһан уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ ехэ аша туһатай байһанаа харуулба. Электродвигательнуудай статорнуудта электроэнергиин гаргашые тодорхойлхо реле тодхохо гэһэн дурадхалынь электроэнергиин напряжениин шанга болоходонь автомат аргаар электродвигатель байлгаха арга олгоһон юм. Энэ дурадхал электродвигательнуудые удаан саг соо хүдэлгэхэ, мүн электроэнерги гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэ аша ехэтэй байба.

Электромеханическа цехые карбит кальцяар, кислородоор таһалгаряагүйгөөр хангаха тухай хэды дахин хэлсэгдэбэшье, заводой хангалгын таһагайхидай тус цехые хэрэгтэй юумээрнь таһалгаряагүйгөөр хангажа шададаггүй дээрэһээ шанга хөөрэлдөөн ходо болојо, арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ тухай дурдагдадаг байгаа. Эдэбхитэй уралан нарижуулагшад шухала хэрэгтэй энэ асуудал шиидхэхэ арга олгобо. Гагнууршан Яковлев, мастер Ковалев графитова нүүрһэ хэрэглэжэ, электродвигательнуудай ротор электрын хүсөөр гагнаха дурадхал оруулһан юм. Энэ дурадхал хэды шалгагдажа, туршагдажа үзэһэнэй һүүлээр үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ: Тэрэнэй ашаар ажалай бүтээсэ хоёр дахин дээшэлүүлэгдээ, нэгэ гагнууршан энэ ажалһаа сүлөөлэгдөө, карбит кальци, кислород хэрэглэгдэхэеэ болёо.

Техническэ таһагай технолог Михаил Сионов «К-61» автокрануудай деталь хабсаргаха тусхай пеэшэн зохёожо шадаа. Иигэжэ энэ уралан нарижуулагша 1514 түхэригэй арьбалалта хэхэ арга олгоһон байна. Нёдондо шэнээр эмхидхэгдэһэн электромеханическа цехэй хүдэлмэришэдэй ажал оньһожоруулха хэрэгтэ уралан нарижуулагшад ехэ анхарал хандуулаа. Токарь, фрезеровщик, слесарь, хабсаргагша болон ондоошье мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй ажал хүнгэдхэхэ зорилгоор эндэ тодхогдоһон мостовой кран удаан саг соо ашаглагдангүй байгаа. Тиимэһээ хүндэ детальнуудые иишэ тиишэнь зөөхэ хэрэгтэ һаад ушаруулагдаа, хүнэй бар хүсэн хэрэглэгдээ. Харин цехэй начальник М. В. Чикалов, технолог Д. Нанзанов хүдэлмэришэдэй ажал оньһожоруулхые оролдоо, мостовой кранай орондо хэдэн консульна крануудые тодхохо гэжэ дурадхаһан юм. Ондоо түхэлтэй крануудые тодхоһоной ашаар хүдэлмэришэдэй ажал оньһожоруулагдаа, ажалай бүтээсэ, үйлэдбэриин культура дээшэлүүлэгдээ.

Уралан нарижуулагшад Аркадий Безбородов, Василий Рымарев, Михаил Сидякин, Сергей Ганин болон бусад металл гамтайгаар гаргашалхые оролдожо, уралан нарижуулгын хэдэн дурадхал үйлэдбэридөө нэбтэрүүлбэ. Нүхэр Безбородовой дурадхалаар хабтагар металл отолхо тусхай түхеэрэлгэ тодхогдоо, ехэ металл алмагдадаг болоо. Слесарна участок дээрэ ажалладаг Иван Наливко шудхагдаһан детальнуудые сэбэрлэхэ пневмометаллическа хюһуур зохёоһон юм. Тэрэнэй дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар деталь сэбэрлэхэ ажалай бүтээсэ 5—7 дахин дээшэлүүлэгдэһэн, мүн детальнуудые һайн шанартайгаар тушааха арга олдоһон байна.

Нүхэд В. Иванов, Ю. Разумов, В. Новокрещенных гэгшэдэй бригада уралан нарижуулгын 11 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлбэ. Фрезеровщик Юрий Трейфельд гэгшэ эдэбхитэй ажалаараа шалгардаг. Фрезерэ станок бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха түхеэрэлгэ зохёоһон энэ нүхэр станогуудай бүтээсые 5 дахин дээшэлүүлжэ, эндэ бүтээгдэдэг зүйлнүүдэй өөрынь үнэ сэнгые 50 процентээр доошолуулжа шадаһан байна. Хүдэлмэришэд Г. Шаманский, А. Васильев, В. Бурлов, И. Белоус, Р. Ежов, И. Бердюгин болон бусад уралан нарижуулгын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Тус заводойхидой үйлэдбэрэ оньһожоруулха, шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдодог болоһоной ашаар 5-дахи хүдэлмэришэн бүхэниинь уралан нарижуулгын ажалда хабаадалсана.

Заводой техническэ кабинет уралан нарижуулагшадта саг үргэлжын туһаламжа хүргэнэ. Эндэ техническэ тусхай элдэб литература бии, шэнэ, түрүү юумэ харуулһан техническэ кинофильмнүүд харуулагдана. Инженер Борис Шипуновой хүтэлбэрилдэг конструкторска бюрогой таһаг эмхидхэгдэнхэй. Тус таһагайхид уралан нарижуулгын б...
дураараа ябуу...
тёж зохёоно,
уралан нарижу...
үйлэдбэридэ н...
рэгтэ туһалам...

Үйлэдбэридө...
дүй дүршэл ү...
хэ, ажалай б...
лүүлхэ, доторо...
ломжо элирүү...
гэжэ оролдожо...
нарижуулагша...
тээһэн ажалы...
туйлаһан амжа...
нүлөөнь үндэр...

уралан ...
тал...
Н. Де...

Сэлэнгын п...
—үйлэдбэр...

ШАХТЁРНУ...
АБА...

Галуута нуур...
ниин 2/5 шахт...
нүүрһэ малтаха...
ри үлүүлэн дү...
Шахтёрнууд ...
ноябриин Пленум...
хэбэринүүдые б...
лүүлэн ажалаа ...
нэ технологи үй...
тэрүүлхэ талаар...
нэ. Тиихэдэ гор...
тэ ажал үндэрэе...
ха юм. Мүнөө ...
һарын салин 2...
болоно.

2/5 шахтын...
гынь А. И. Корж...
үйлэдбэриин ...
дүүргэһэнэйнь т...
риг шан үгтэхэ...

УРАЛАН НАРИ...
АМЖ...

Үнгэрэгшэ 19...
озерск хотын п...
приятинуудта аж...
нарижуулагшад ...
хёогшод 108 ду...
Тэдэнэй 95 дур...
дэ нэбтэрүүлһэ...
мянган түхэригэ...
алмагдаа.

Эндэхи урала...
болон ухаалан з...
автобазын масте...
гэр байрын ком...
механик В. Лео...
сарьнууд М. М...
дюк гэгшэд тус ...
тэ дурадхалнуу...
шалгарба.

ЭРДЭМ ...
ДЭЭШ...

Галуута нуур...
ниин һуралсала...
арбаад хүдэлмэр...
жэлээ дээшэлүү...
Мүнөө эндэ 1...
тровозуудые жол...
нуудай курсда һ...
зариманиинь гү...
лээ олохо юм.
Шахтнуудта ...
оньһон машина...
нууд болохо хү...
часай программ...

ПРОПАГАНД...
СЕМ...

Гусиноозерск ...
дон соо зонын ...
дай семинар бол...
гын промышлен...
зонын партийна ...
тарь М. Ц. Дон...
ЦК-гай ноябрии...
хэбэринүүд ба С...
ленна үйлэдбэри...
на организациин...
һэн элидхэл ша...
парткомой сек...
С. К. Чебунин ...
ажалай түхэл м...
нууд тухай дэл...
жэ үгөө. Полит...
жэлхы ухаанай ...
нүхэр Бушахае...
зай дотоодын б...
дын байдал» т...
лекци уншаа.

ШЭНЭ ...
ЭМХИ...

Зонын предп...
эмхи зургаануу...
путадууд сугла...
асуудал зүбшэн ...
КПСС-эй ЦК-гай...
мэй шиидхэбэри...
дай депутадууд...
городой Соведэ...
гуулаа. Энэ гүй...
финансын, комм...
социальна тэдха...
культурын та...
промышленна ...
ажабайдалда е...
юм. Гусиноозер...
гүйсэдкомой т...
Климович Иван...

АЖАЛАЙ ...
ШАН...

Гусиноозерск...
ка долоон жэлэ...
түрүүшын үдэр...
эршэ хүсые ...
байна. Залуу ф...
январь һарынга...
лэдбэриин гра...
урид дүүргээ.

Мурысэгшэдэ...
оёдолшод Вера ...
ма Казанцева, ...
ко, Елена Степ...
лия Малкова г...

АМЖАЛТЫН ТҮЛХЮУР БАРИНХАЙ

Шэнэ, 1963 оной январиин тэн багаар һэн. Үүрэй хүсэд хираалаагүйдэ, дүтэхэн ябаһан хүниие абаһаар хүсэд обёорхоор бэшэ бүрэнхыдэ Николай Бимбаевич бодонхой, һаяхан эхирлэһэн хониндоо бүлеэхэн уһа үгэнэ, шадамараар буйлуулагдаһан шэмэтэ тэжээл аятайханаар эдюулнэ. «Хэды хоногой туршада яһала сүлөөтэй байгдаа. Хамтадаа 60 хурьган абтаба. Эгээл үнгэрэгшэ һүни боро хараанһаа эхилээд нэгэ зааханшье зали абхуулбагүйл. Нэгэнэйнь хурьга абаад байхада, нүгөөдэнь хурьгалжа эхилхэ юм. Үгы. хонишодой хэлэдэгээр, одоол «ургасаяа» хуряаха сагнай тудабалтай», гээд, Николай Бимбаевич бодожо байгаа бэлэй.

Хонинои хурьгаламсаарнь зохидхон хаамагуудаар бариһан байрада оруулаадхина. Мүнөө энэ хонишон 3—4 хоноһон өөдэргэн һайн хурьгадтай хонидые бүри олохон хонидой хурьгадтаяа байдаг хорёодо аргааханаар туужа оруулаад, һайхан, сэл ногоохон гэхээр үбһэ аржагар шарахан нарин һолоомотой холижо үгэнэ. Мүн бүри өөдэргэн томо болошоһон санхир сагаан хурьгатай, газарлиг үргэн бэетэй хонинои дэбисхэрыень шамдууханаар шэнэлээдхинэ, хүйтэн сэбдэг болохоёо һанаһан газартань зөөлэхэн хохир адхана. Иигэжэ Николай Бимбаевичай габшагай шударгыгаар ажаллажа байтар, үүдэн саб байса нээгдээд, дунда зэргынь хүдэр бэетэй, наһажаалшаг хүн орожо ерэнэ.

— Ши, Николай, хэды үдэрэй гэхээр унтан, амараншьегүй ходол хүл дээрээ ябанал хаш. Һайса ажаллаха хэрэгтэй ааб даа, зүгөөр бэеэ ехээр хардажа болохогүй. Тиигээд шамайе һамгадай гаратар амарүүлхаа ерэбэб,—гээд, урдань 25 жэлэй туршада трактор аһтын жолоо барижа ябаһанаа хонишон болоһон Даба Будаевич Бадмаев даруухананаар хэлэбэ.

Хүдэлмэридэ халажа ороходоо дуугай болошодог зантай Николай Пурбуев энеэбхилһэн нюдөөр урдаһаань хараад, зүбшье хэлэнэ гү гэпэндэл, газаашаа гаража ошобо...

Энэмнай Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин харьяата «Коммунизм» колхозой (Гильбэр) ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригада гээшэ. Бүтээсэтэй һайн ажалаараа нютагтаа, бүри холууршье суурхаһан залуу хонишон Николай Бимбаевич Пурбуев энэ бригадые даажа ябана. Юһэдэхи класс дүүргэһэн Пурбуева Мария Доржиевна, оньһото машинын нюусые табан хургандаал адляар шудалһан Даба Будаевич Бадмаев, Будажап Бадмаева, Доржо-Ханда Цырендоржиевна Аюшеева, Бандарса Аюшеев, Михаил Аюшеев, хамта 7 хүн 1200-гаад хонидые харууһална.

1962 оной январиин 1-һээ ажахын тоосоондо ороһон хонишодой энэ бригадынхид зуун хонин бүриһөө 85 хурьга түлжүүлһэн, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нарин, нарибтар нооһо хайшалһан, 100 гектар сабшалангайнгаа газарһаа өөһэдын хүсөөр 1800 центнер үбһэ абаһан байна.

—Ажахын тоосоондо ороһон хонишон бүхэн даабарита ажалдаа, хамтынгаа зөөри зөөшэдэ тон гамтайгаар, эзэн ёһоор хандадаг болохо юм байна. Одоол ажахын тоосоон гээшэмнай амжалтын түлхюур болоно даа,—гээд, Даба Будаевич сугтаа ажалладаг нүхэдэйнгөө нэрэһээ гүнзэгы этигэлтэйгээр хөөрэнэ.

Бүхы оршо гаршаяа зүб ёһоор, наринаар тооложо ажаллаха гуримай булюу һайн талыень хонишодой энэ бригадынхид иимэ жэшээ дээрэ тодорхойлон харуулаа. 1961 ондо, ажахын тоосоондо ороһон бригадын мэдэлдэ энэ зуун гектар сабшалангай даалгагдаагүй байхадань, гектар бүхэнһөөнь дунда зэргээр 8 центнер үбһэн хуряагдаа һэн. Харин энэ сабшалангай эзэтэй болоһон түрүүшын жэлдэ 100 гектар сабшалангайнь га бүриһөө 18 центнер һайн шанартай үбһэн хуряагдаһан байна. Юуб гэхэдэ, энэ даажа абаһан сабшалангаа модо шулуунһаань сэбэрлэжэ, саг болзор соонь наг шэбхэ гаргажа, жэгдэ һайнаар тарааһан (бүхыдөө 300-гаад тэргэ шэбхэ гаргагдаа), мүн оролдосотой нягтаар уһалһан юм. Баян-голһоо татагдаһан гол ехэ һубаг канаваар ерэһэн уһые хэдэн тээшээ асатан гараһан жэжэхэн һубагуудаар урадхуулжа, үдэр һүнигүй шахуу сособой харууһалан, сабшалангаа садатарнь уһалһан байха юм. Тиигээдшье хонишодой бригадын гэшүүн бүхэн, багахан үхибүүдыньшье хүрэтэрөө сабшалангаа үбһэ хуряалгын эхилтэр ходо хаража, ургажа байһан үбһэ ногоогоо нэгэшье малда гэшхүүлээгүй. Эгээл иимэ оролдолгын ашаар га бүриһөө аяар 10 центнерээр ехэ, сэл ногоохон гэхээр, амталиг үбһэн абтаһан байна бшуу. Үбһэ тэжээлэй талаар хараад үзэхэдэ, ажахын тоосооной аша үрэнь иимэ байнал даа.

Энэ бригадынхид хонин бүриһөө тобир һайн хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлхэ, ехэ нооһо, гадартай мяха тушааха гэжэ ехэ оролдолго гаргана.

Хурьгадые түлжүүлхэ, һайн үүлтэрэй хусануудые бии болгохо хэрэгтэ эндэхи хонишон бүхэн хубитаяа оруулха зорилгоор горитой юумэ хэнэ.

Хурьгадые түлжүүлгээр хонишодой дунда соносхогдоһон мүрысөөе эдэнэр бүрин дэмжэжэ амжалта туйлаха зорилго табинхай. Николай Бимбаевич дүрбэдэхи жэлээ искусственна үрэжүүлгэ эмхидхэжэ байнхай. «Хямдахан сэнтэй, эрхим шанартай нооһо, мяха элбэгжүүлхын тула хонидой үүлтэр заатагүй һайжаруулха шухала» гэжэ Гильбэрын хонишод гүнзэгыгөөр ойлгоһон байна. Республикынгаа Министрнүүдэй Соведэй һаяхан соносхоһон мүрысөөнэй гуримые һайшаагаад, эдэнэр илагшадай тоодо орохо хүсэлтэй. Ажахын тоосоондо ороһон хонишодой энэ бригадынхид хурьгадые эхэһээнь һалгааха саг хүрэтэр тус бүриинь шэгнүүрые 20—25 килограмм болгохын түлөө тэмсэхээр шиидэбэ. Мүн томо һайн эмэ хурьгадаа өөһэдтөө байлгажа түлжүүлхэ, эрэ хурьгадаа тус бүридэнь 22 килограмм болгоод тушааха юм. Мүнөө Николай Бимбаевичай даадаг бригадын бүхы хонишод КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые гүнзэгыгөөр шудалан үзэнэ, мүн заримаиинь механизаторнуудай курсада хоёр һара тухай һуралсаад, энээнээ март һараһаа дахин үргэлжэлүүлхэеэ байна. Абаһан уялгаяа шэнэ жэлдэ заабол дүүргэхэ арга боломжотойбди гэжэ хонишод мэдүүлнэ. Энэ жэлдэ 20 гектарта зелёнко, 20 гектарта кукуруза тариха, сабшалангайнгаа ургаса улам дээшэлүүлжэ, хамтадаа 2000 центнер тон һайн шанартай үбһэ сабшажа абаха, 15 кубометр барилгын модо, хабтагай өөһэдөө бэлдэхэ түсэбтэй.

—Энэ жэлдэ «Владимирец» түхэлэй, элдэб шухала хэрэгсэлнүүдтэй тракторта болохоёо байнабди. Бригадынгаа харюусалгада абаһан 1205 хонин бүриһөө эрхим хурьга, гурбан килограмм 700 грамм нооһо хайшалжа абаха уялгамнай сохом дүүргэгдэхэ,—гээд, Николай Пурбуев найдамтайгаар хэлэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин парткомой секретариин нэгэдэхи орлогшо А. Б. Бордонов, инспектор-эмхидхэлшэ Д. М. Мухинов, бригадые даагша Н. Пурбуев, колхозой парткомой секретарь В. Л. Доржиев гэгшэд һая гараһан эхир хурьгадые хаража байна.

Д. ЧИМИТОВ,
манай тусхай корр.

...алшадай хэрэглэмжэдэ ...нхаралтайгаар хандаха

...К-гай ноябриин ...ахэбэринүүд Со... ...элмэрие үндэ... ...руулха ехэ ха... ...нээжэ үгэнэ. Эдэ ...д советскэ об... ...элтын шухала ... шиидхэлгэдэ ...эйгээр, ленинскэ ...гые харуулна. ...дхэбэриин ёһоор ...и советскэ орга... ...эриин шэнжэ ...эцэдхэн хубил... ...н арадай хинал... ...һэргээхэ гээщэ ...дэлмэридэ һай... ...тэдэнэй ажал ...ёон байгуулхы ...й болгохо бай...

...алтада бэлэдхэ... Соведүүдэй һун... ...ажабайдалда хо... ...ческэ удха ша... ...Долоон жэлэй ...дэ Эхэ ороной... ...айһан үдэрнүүд... ...нгалтада бэлэд... ...анай совет оро... ...хизаарые абаад ...хаа хаанагүй по... ...алай угаа ехэ ...ожо байна. Жэ... ...ай Загастайн со... ...та колхоз болон ...дай ажабайдал... ...унгалтын үеһөө ...алтада бэлэдхэ... ...хэды ехэ хуби... ...лоо, баясамаар ...даа гээшэб? За... ...ой харьяата һуу... ...та 5 мянга га... ...уудаг. Үнгэрһэн ...өө хойшо сомо... ...үйсэдком саг үр... ...синууд болон 39 ... ажалда түшэг... ...оо харьяата һуу... ...ые болбосон тү... ...о, арад зонойн... ...э, эрилтые дүү... ...а талаар ехэ хү... ...һүүлэй 3 жэлэй ...ахан Тохой тос... ...гэр шэнээр ба... ...гэр заһагдаһан, ...мжэтэ колхоздо ...д хүнэй багтаам... ...хан соёлой бай... ...дэй гэрэй шэнэ ...эгдэһэн, 2 мага... ...ица, культбаза ...библиотекэ шэ... ...эһэн байха юм. ...эсхэлэн һайхан ...шаанай дэргэдэ ...ан үбгэдэй хү... ...нэрэмжэтэ кол... ...тын гэр баригдаа, ...льницын захада ...нарайлалгын гэр

...хугасаа дотор ...ата һуурин га... Тохой, Ягодная. Арбузово тосхо... ...уд газаагуураа ...игтай болоһон, ...одо һуулгаһан

...ын комиссинууд... ...э ажаллахаһаа ... Соведэй гүйсэд...

ком олониитын һайн дуранай бусад эмхинүүдые хэрэглэдэг гэбэл, эхэнэрнүүдэй, пенсионернүүдэй соведүүд, нүхэдэй дүрбэн сүүд, арадай һайн дуранай гурбан дружина, һургуулинуудай дэргэдэ түрэлхидэй 4 совет эмхидхэнхэй.

Дурсагдагша ниитын эмхинүүдэй һайнаар хүдэлһэнэй ашаар сомоной оршон дээрэхи тосхонууд радиотой болонхой, айл бүхэн газетэ, журнал захина.

Манай сомоной гүйсэдком, тэрэнэй депутадууд сомонойнгоо харьяата колхозой, предприятинууд болон барилга эрхилэгшэдэй хүдэлмэрие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн мэдэхэ, хүдөө ажахын болон промышленна үйлэдбэрие саашадань дэбжээхын тула бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ гэжэ оролдоно. Өөһэдынгөө депутадуудай, эдэбхитэдэй хүсөөр колхознигууд болон хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэдэг заншалтай. Һү, мяха, нооһо, орооһо таряа абаха хэрэгтэ бүхы ажалшадые элсүүлхэ гэжэ үсэд шангаар тэмсэнэбди. Теэд манай хэшээл оролдолго дэмы хосорногүй. Загастайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Эхэ орондоо 13000 центнер орооһо таряа тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые 192 процент, үндэгэ—117 процент дүүргээ. һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, ноябриин 25-да дүүргэһэн байха юм.

Ажалшадай байдал улам һайжаруулха, болбосоролыень дээшэлүүлхэ, гэр байрын, культурна ажаһуудалай барилгын түсэбүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ хамаатай асуудалнууд сомоной Соведэй гол анхаралда табигдана. Сомсоведэй саг үргэлжын комиссинууд ажалаа түсэбэй ёһоор ябуулдаг, али нэгэн гээгдэлдэ ороһон участогые шалгаха, дутагдалнуудыень усадхаха хэрэгтэ ажалшадые олоор хабаадуулдаг, сесси, гүйсэдкомой заседани дээрэ элидхэл хэдэг, тогтоолыень бэелүүлэлсэдэг. Жэшээлхэдэ, депутат Содбо Лубсандоржиевай хүтэлбэрилдэг соёл гэгээрэлэй ба ажаһуудалай комиссиин гэшүүд нютагай соёл гэгээрэлэй, хүүгэдэй, эмнэлгын эмхи зургаануудай, уран һайханай кружогой хүдэлмэри, худалдаа наймаанай хэрэг тушаа ходо һонирхожо, саг үргэлжэ шалгажа байдагынь һайшаалтай. Эдэнэй ажал хэрэгынь ямараар ябуулагдажа байнаб, юун дутанаб, ямар туһаламжа хэрэгтэйб гэхэ мэтые энэ комисси элирхэйлдэг, саг соонь зохисотой хэмжээ абадаг юм. Саг үргэлжын бусадшье комиссинууд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ өөһэдынгөө ажалые али бүхы талаһаа зүбшэн хэлсэхэ, шэнэ эрхэ байдалда сомоной Соведэй хүдэлмэрие хубилган һайжаруулха, мүн дутуу дундануудаа хурсаар шүүмжэлхэ, ажалшадай хэрэглэмжэдэ анхаралтайгаар хандаха байнабди.

Сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитет үнгэрһэн, 1962 оной бюджедые олзын, гаргашын талаар 100 хуби дүүргээ. Доторой татабариин мүнгэ сүм суглуулаа, зүб мүрөөр гаргашалаа. Буряадай республикын сомоной Соведүүдэй хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэнэйнгээ түлөө Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг, 250 түхэриг нэгэдэхи мүнгэн шан абанхайбди. Гэхэ зуура түйлаһанаараа һанаагаа амарангүй хүдэлмэриингөө дүршэл улам арьбадхан, саашадаа бүри амжалтатайгаар ажаллажа, арад зонойнгоо ажаһуудалай. соёл гэгээрэлэй хэмжээе дээшэлүүлхэ, социалис хуули ёһо наринаар сахиха хүндэтэ уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхэмнай лабтай.

Б. Тубанов,
Загастайн сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.
Сэлэнгэ.

Н. Г. Загладын бэшэг зоригжуулна

Үнэн сэдьхэлһээ оролдоходоо

Тракторист Михаил Зимирев «ДТ-54» түхэлэй тракторые зургаадахи жэлээ жолоодожо ябана. Энэ хугасаа соо тэрэнэй трактор нэгэшье эбдэрээгүй. Нүхэр Зимирев булад агтаяа эзэн ёһоор ашаглажа, жэлһээ жэл бүри амжалта түйладаг, ажалдаа оролдосотойгоор, үнэн сэдьхэлһээ хандадаг дээрэһээ Хүдэриин совхоздо суурханхай.

Үнгэрөөшэ хабар, намарай үедэ унтаха нойргүйгөөр ажаллажа, 1270 га зөөлэн хахалалга хэһэн байна. Тиихэдэ механизатор мэргэжэлээ дээшэлүүлһэнэй шалгалта һаяхан барижа, «2-дохи класай тракторист» гэһэн үнэмшэлгэ абаа.

Эрхим тракторист Михаил Зимирев мүнөөшье миин байнагүй. Трактортаа саг зуурын заһабари хээд, халаанайнгаа тракторист И. Соковиков, хүдэлмэришэн Н. Капустин гэгшэдтэй түлеэ шэрэжэ байхадаа үдэрэйнгөө даабарие 150—160 процент дүүргэнэ.

Хүдэриин совхозой суута механизатор Михаил Зимирев ажалдаа, мүн машина, техникэдээ үнэн сэдьхэлһээ хандажа, арадай болон гүрэнэй зөөрие алмахын тула шангаар тэмсэхэ зорилго табина. Эгээл тиимэһээ энэ нүхэр Н. Г. Загладын бэшэгые үнэн сэдьхэлһээ дэмжэжэ ябадаг.

Ц. Бабушеев.

Жэшээтэ киномеханик

Жамьян Будажапов 1952 ондо Новосибирскын киномеханигуудай һургуули амжалтатайгаар дүүргэһэнэй удаа Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоздо ажаллажа эхилһэн юм. Түрүүшээр бэрхэшээлнүүдэй ушарбашье, залуу мэргэжэлтэ тунхарижа байгаагүй, оролдосотой нэтэрүү ажалаараа тэдэнние дабажа гарадаг һэн. Тэрэ гэһээр 10 үлүүтэй жэл үнгэрөө. Энэ хугасаа соо нүхэр Будажапов нютагай ажалшадта хэдэн зуун һонирхолтой фильмнүүдые һайнаар харуулжа, баясаагаа. Жэлһээ жэлдэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэгынь энэнэй гэршэ болоно.

Һайшаалта ажалыень сэгнэжэ, аймагай культурын таһаг тэрэние Хүндэлэлэй грамотаар шагнаа бэлэй.

Жамьян Будажапов гансашье кинофильм табяад байдаггүй, мүн совхозой хамтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Тиигэжэ үнгэрэгшэ зунай ааяма халуун үдэрнүүдтэ Сагаан Шулуутайн 8 жэлэй һургуулиин багша нүхэр Б. Ломбоцыреновтэй хамта совхозой 5-дахи отделениин тугалшадай бригадые шефтээ абаад, тэдэндэ 750 центнер үбһэ сабшажа, соможо үгэһэн юм.

Д.Самбуев.

Табан хүн бүхэнэй нэгэниинь уралан наринжуулагша

Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой уралан наринжуулагшад, ухаалан зохёогшод 1962 ондо өөһэдынгөө хэһэн хүдэлмэриин дүн гаргаба. Тус заводой уралан наринжуулагшад тоогойнгоо талаар урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй олон болоо. Үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн дурадхал нилээд ургаа. Тэрээнһээ оруулагдаһан ашаг олзошье горитойгоор нэмээ.

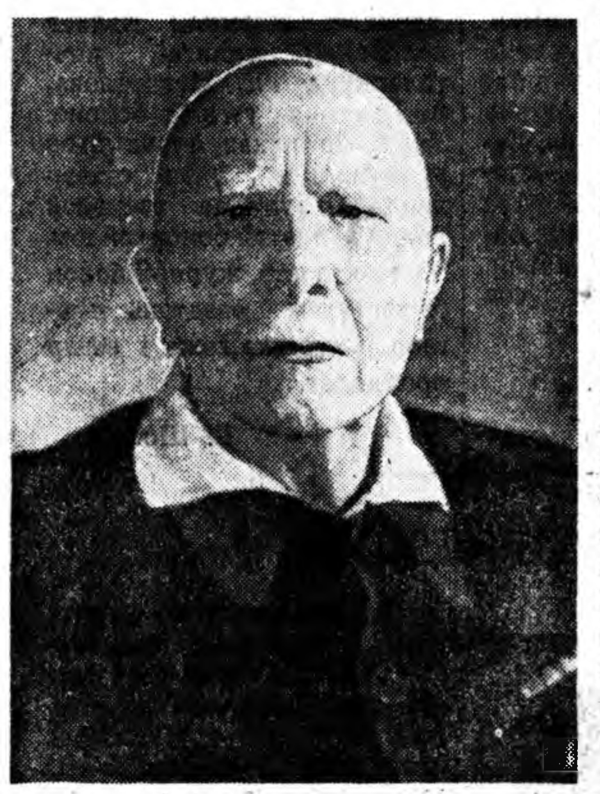
Уралан наринжуулха талаар абаһан социалис уялгань 150 процент дүүргэгдэһэн байна. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 10 мянган түхэригэй алмалта үгтөө. Шудхалгын цехэй, заводой управлениин, главна механикын таһагай уралан наринжуулагшад мүрысөөнэй илагшад болоно. 12 эрхим уралан наринжуулагшад хүндэлэлэй самбар дээрэ бэшэгдэбэ. Тиихэдэ 21 хүн мүнгэн шанда хүртөө. Тэдэнэй тоодо шудхалагшан М. А. Рубцов, слесарь Я. И. Акатов, электро-монтернууд Н. А. Мукин, Я. В. Мардвин, мастернууд Н. И. Шаныгин, В. Ф. Плужников, Ю. П. Леонов, инженернүүд болон технигүүд Е. Н. Корягина, И. Н. Коршунов, Б. А. Другов болон бусад ороно.

Заводой табан хүдэлмэришэн бүхэнэй нэгэ хүниинь уралан наринжуулагшад болоно. Заводой уралан наринжуулагшад шэнэ 1963 ондо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, бүтээн гаргаһан продукциин өөрын үнэ хямдаруулхын түлөө бүри эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидэбэ.

Д. Балданов.

ЭЛИТЭ УРАН ЗОХЁОЛШЫН НАМТАРҺАА

(А. С. Серафимовичой түрэһэнһөө хойшо 100 жэлэй ойдо)

Манай партиин, совет арадай баатарлиг ажабайдалтай бүхы наһанайнгаа ажал ябуулгые холбоһон элитэ уран зохёолшо А. С. Серафимовичой (Поповой) түрэһэнһөө хойшо 100 жэл болобо. Энэ үдэрнүүдтэ совет литература болон искусствын улам дээшэ дэбжэхэ хэрэгтэ Коммунис партиин халуун анхаралаа хандуулжа байхадань, энэ уран зохёолшын творчество имагтал ехэ удха шанартай.

Александр Серафимович өөрынгөө литературна ажал ябуулгые үшөө 19-дэхи зуун жэлһээ эхилээ юм.

А. Серафимович эдир ябахаһаа революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан, К. Маркс, В. Белинский, Н. Чернышевский, А. Герцен, Н. Добролюбовай зохёолнуудтай танилсаһан, Эхэ орондоо, ажалшан арадтаа үнэн сэхээр алба хэхые эрмэлзэһэн байна. Петербургын университедэй студент байхадаа, В. И. Ленинэй аха—А. И. Ульяновтай уулзаһан юм. Хаанай ами наһанда хоро хүргэхэ гэжэ һэдээд, Александр Ульяновай буруу һүрэхэдэ, Серафимович революционно прокламаци бэшээд, арестовалагдаа һэн.

1901 ондо А. Серафимовичой очерк болон рассказуудай түрүүшын ном гараа бэлэй. Энэ номой гүнзэгы удхатай, арадай ажабайдалые үнэншэмөөр харуулһан тухайнь В. Г. Короленко сэдьхэлээ хүдэлгэн бэшээ һэн.

1902 ондо А. Серафимович Москва ерэжэ, А. М. Горькитой нүхэрлэн, литературна ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа. Ородой түрүүшын революци тухай рассказууд соогоо ажалшан арадай хэды хүшэр хүндэ байдалтай байһые мэдэржэ хаанта засагтай эбсэшэгүй тэмсэхые уряалһан юм. Энэнь «Талын город» гэжэ роман соо тон элеэр харагдаһан байдаг.

А. Серафимовичой литературна ажал ябуулга революциһаа хойшо улам эршэ абажа, хүн түрэлтэнэй үни заяанһаа домоглоһон социалис байдалай мандалгые дуулан магталгада зорюулагдаа һэн. 1918—1920 онуудай үеэр «Правда», «Известия» газетэнүүдтэ толилогдоһон очерк, рассказ, статьянуудынь совет прозын хүгжэлтэдэ аша туһатайгаар нүлөөлөө. Тэрэ үедэ А. Серафимович «Правда» газетын сэрэгэй корреспондент байжа, бүхы орон соогуураа аяншалһан, олон фронт дээгүүр ябаһан юм. Эдэ үдэрнүүдые харуулһан «Революци. Фронт ба тыл» гэжэ ном хэблүүлэн гаргуулаа һэн.

Арадай ажахые һэргээн бодхоолгын үедэ А. Серафимович эршэтэйгээр ажаллажа, Агууехэ Октябриин социалис революциин удха шанарые зохёолнууд соогоо элирхэйлэн, хүн зониие бүри һайхан ерээдүй тээшэ уряалһан байна.

1920-оод ондо А. Серафимовичой нэрэ илангаяа мэдээжэ болобо. Тэрэнэй зохёолнуудые В. И. Ленин нэгэтэ бэшэ магтаһан, пролетарска ёһото уран зохёолшодой нэгэн гэжэ нэрлэһэн байха. «Ленидэ айлшалга» гэһэн рассказ соогоо В. И. Ленинтэй уулзаһан тухайгаа бэшэнэ.

Революциин уран зохёолшо А. Серафимович уран үгын агуу хүсэтэй, арад олондо хэды удха шанартай байһыень тон зүбөөр мэдэрдэг һэн. Коммунис парти, хүдэлмэришэн анги арадай жаргалай мандахын түлөө хэды ехэ оролдолго, хүсэлэлгэ гаргадаг гээшэб даа! Эдэ бүгэдые зохёолнууд соогоо харуулангүй лахаб.

Эхэ оронойнгоо, арадайнгаа ажабайдалай гол алхамуудые харуулһан «Железный поток» (1924 он) гэжэ романаараа А. Серафимович совет прозын һанда нилээд ехэхэн хубитаяа оруулаа бэлэй. Энэ зохёол соогоо Томанска армиин 500 модондо добтолго хэжэ, Улаан Армитай ниилэһэн тухай бэшээ һэн. Революциин хэрэгтэ үнэн зүрхэнһөө этигэдэг, нугаршагүй булаг зоригтой юрын сэрэгшэдэй дабтагдашагүй образууд романай хуудаһан соогуур харагдана. Арадай полководец, коммунист Кожухойударидалга доро таряашадһаа, таряашан бэшэшье хүнүүдһээ бүридэһэн олон зон энэ добтолгын үедэ булад мэтэ бата журамтай, пролетарска эмхитэй болоһон юм.

«Железный поток» роман совет литературын түрүүшын гайхамшагта зохёолнуудай нэгэн байһаниинь арсашагүй. Тиимэл хадаа энэ зохёол үргэн олон уншагшадай һонирходог, дурладаг номуудайнь нэгэн болонхой.

30-аад онуудта А. Серафимович социалис соёлой дайшалхы фронт дээрэ жагсалсан, «Октябрь» журналай редактор, СССР-эй уран зохёолшодой Союзай президиумэй гэшүүн байһан.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ 80-аад наһатай уран зохёолшо фронт дээгүүр ходо ябадаг байгаа. Совет хүнэй Эхэ орондоо хизааргүй дуратайе, дайсадта ехээр зэбүүрхэдэгые үнэншэмэ тодо, уран хурсаар харуулһан очеркнуудынь Коммунис партидаа үнэн сэхэ, бэлиг ехэтэй уран зохёолшо байһые үшөө дахин гэршэлээ.

Коммунизм байгуулжа байгаа совет арадай омогорхол болоһон элитэ уран зохёолшо, коммунист Александр Серафимовичой арюун дурасхаал хэзээдэшье мартагдахагүй.

П. АГЕЕВ.

ХҮШЭР ЖАРГАЛ

(Үнэн болоһон ушар)

Хүн бүхэнэй ажабайдалда элдэб хүндэ хүшэр ушарнууд дайралдажа, хүнэй хүсэл зориг болон эрмэлзэлгэнүүдые шалгадаг гээшэ ааб даа... Иимэ ушар минии нүхэр Дашын ажабайдалда болоһон юм.

...Түгэнын үргэн тала үргэлжэ хүбэн сагаан саһаар хушагдаад, Байгалай үмэнэхи жабартай, бордоһотой үбэл ерээд байгаа. Һаяхан армиингаа бодото алба дүүргэжэ ерэһэн Даша хүбүүн түрэл колхозойнгоо хониной отара дээрэ хүдэлжэ эхилһээр нэгэ һара болоошьегүй байтараа хүйтэ абажа, ехээр үбдэбэ. Дашын эжы орохо гараха газараа оложо ядан, газаа гэртэ гүйбэ.

Ай, бурхан зайлуул, юун тодхорой юумэ гээшэб,— гэжэ дуугархынгаа хажуугаар аман соогоо аргааханаар «ум маани бадмай хум» гээшые шэбэнэнэ. Иигэһээр байтарнь Дашын аба Хотонһоо эмшэн басага асаржа, хүбүүгээ үзүүлбэ.

Эмшэн басаган Норжимо хүдөөдэ түрүүшынгээ жэлшье хүдэлжэ байгаа һаа, зоной дунда ехэ хүндэтэй, «манай доктор» гэжэ нэрлүүлдэг һэн. Үбэлэй хүйтэндэшье, һүни оройшье үбдөөд байһан хүнүүдтэ хододоол яаруу ерэжэ, туһа хүргэдэг байһан. Мүнөөшье энэ орой болоһон хойно Дашын абатай хонишодой холын отарада ерэбэ ха юм.

— Үнинэй үбдөө гү?— гэжэ хубсаһаа тайлажа байхадаа асуугаад, Дашын һугада градусник табижа, халуунииень үзэнэ.

— 39 боложо байна, хүйтэ абаа. Теэд айлтагүй, бараг болохо,— гэжэ Дашын гэртэхинэй һанаа заһана. Тиигээд лэ халуунние даруулха тарилга хэжэ, Дашын хажууда үүр сайха болотор һууба. Мүн лэ хүбүүнэй эжы аба хоёршье тэрэ һүни нойрсобогүй. Үглөөгүүрнь Дашын халуун буужа, бараг боложо эхилбэ. Тиигэбэшье Норжимо үшөө нилээдгүй Дашында байгаад, үбэлэй наранай үдэһөө үнгэржэ байха багта хотонһоо мордобо.

— Даша, заатагүй аймагай больница ошожо, бэеэ шалгуулаарайгты, — гэжэ захяад, ябаа һэн.

Даша Норжимын ябаһан хойно «юундэ энэ басагантай мүнөө хүрэтэрөө һайн танилсаагүй байгаа гээшэбиб» гэжэ ехэтэ шаналба. «Һайхан шарайтай, сэдьхэлээршье һайхан» гэхэ мэтэ бодолнууд Дашын досоо түрэнэ.

Үдэрнүүд хойно хойноһоо һубарилдаһаар урин дулаан хабар хүрэжэ ерэбэ. Хонишодойшье ажал нэгэ бага хүнгэн болоожо, нэгэтэ Даша колхозой түб ошобо. Үдэшэ болоожо байхада библиотекын уншалгын залда Дашын... орожо, газетын һүүлшын номернуудые хаража һуутарнь гэнтэ үүдэн нээгдээд, Норжимо орожо ерэбэ.

— Ү-ү, Даша, яагаа үнинэй харагдахаа болишообши, —гэжэ үнинэй нүхэртөө хандаһандал Дашаһаа асуужархиба.

Даша гэнтэ бахардажа, харюугай орондо юушьеб хамар дороо дуугараад, «газетэ уншажа байнаб» гэжэ хэлэбэ.

Тиин хоюулаа энэ тэрэ жэжэ жожо юумэн тухай асуулсаһанайнгаа һүүлдэ газаашаа суггаа гарабад. Одо мүшэдөөр яларһан үүлэгүй сэлмэг тэнгэри, талын хоншуу хангал тэдэ хоёрые хэрэлсы дээрэ угтаба. Аалихан хэрэлсыһээ буужа, хоюулан зэргэлэн тосхоной гол үйлсөөр яаралгүй гэшхэлбэд.

Норжимо Дашые һугадаад, Улаан-Үдэдэ медицинскэ училищида һураһан тухайгаа, нүхэд тухайгаа хөөрэнэ. Теэд Дашын зүрхэн түргэ түргэн сохилон, юуншье тухай хөөрэхээ һанажа ядан ябана. Удангшьегүй тэдэ Норжимын байдаг гэртэ хүрэжэ ерэбэд. Нэгэ хэды хэрэлсын дэргэдэ зогсоһонойнгоо һүүлдэ Даша зүрхэлжэ, Норжимодо «хожом хэзээ уулзахабибди» гэжэ хандаба.

— Би гэртэһээ ехэ холо гарадаггүйб, харин шишье баһал тиимэл хаш,— гэжэ Норжимо энеэбхилэн харюусаад, Дашада гараа һарбайба.

Хүнгэн солбоноор Даша мориндоо мордожо, байра тээшээ хатарган ябахадаа, ниидэжэ ябаһандал эмээлэйнгээ бүүргэ дээгүүр нэгэ бага урагшаа бүгтэрөөд, ханхинаса дуугаа татана.

Аляансан гансашни
хаанахинайб даа,
Алайрай, Боохоной гэжэл
дуулааб...

гэһэн хонгёо хоолой хабарай һүни холуур сууряатана...

Тэрэ баяр жаргалаар бадаржа байгаа үдэшэһөө хойшо тэбхэр жэл үнгэрөөд байба. Даша ехэл урматай хүхюутэй сайгаа гэртээ уужа һуутараа:

— Эжы, аба, битнай һамга абахам, һаяар заа хүбүүтэй болохот,— гэжэрхибэ.

Дашын эжы аягатай сайгаа хажуу тээшэнь табижархёод, «Юу-у, хэн гээшэб» гэбэ.

—Норжимо, яагааб даа доктор басаган.

Эжы аба хоёрын баярлахын орондо нэгэн доро хүбүүгээ зэмэлжэ эхилбэд.

— Шамайе гар дээрээ үргэжэ хүн болгообди, ши тиихэдэ орохо гэршьегүй, үншэн басагаар һамга хэхэм гэжэ байхаш, —гээд эжынь ганиршаба. — Норжимо... Харил үнинэй хараха бүридөө мэндэщэлсэгээдэг болоо юм. Энэшни шалтаганиинь иимэ байгаал.

— Үгы, хүбүүн, нютагаймнай Балданай басаган яһала сэбэршье, гэртэхинииньшье хүн зондо хүндэтэй. Юрэдөөл тэрээгээр һамга хээ һаашни дээрэл бэлэй, — гэжэ эсэгэнь хажууһаань нэмэбэ.

Иимэ юумэнэй болохые мэдээгүй Даша гэртэхинһээ ехэ гайхажа, хэлэхэшье үгэеэ оложо ядан һуутараа:

— Норжимоһоо бэшэ хүн намда хэрэггүй. Мүнөөшни мүнгэ зөөреэр сэгнэдэг саг бэшэ,—гээд, газаашаа гүйжэ гарашаба...

Яахабши даа, хүндэ элдэб ушарнууд тохёолдодог ха юм. Даша — хүнэй ганса хүбүүн гэртэхинээ хэдышье хүндэлдэг байгаа һаа, Норжимоёо, инаг дураяа орхижо шадахагүй байгаа. Тэрэ үдэрһөө хойшо нилээдгүй саг үнгэрөөшье һаа, Дашын гэртэхин үнөөхил хэлэдэгээ хэлээд лэ байбад. Тиин нэгэтэ Даша тосхон хэрэгээр ошоһон аад, гэртээ бусабагүй. Үдэр үнгэрбэ, хоёр үдэр, гурбан үдэр... Эсэгэнь гайхахадаа морёо хүллэжэ, тосхон тээшэ гэшхүүлбэ. Тосхоной захада ороод ябатараа залуугайнгаа нүхэр Гоншог үбгэнтэй уулзашаба. Гоншог үбгэн нэгэ хэды хөөрэлдэһэнэй һүүлдэ: «ашаяа харахаяа ошожо ябана гүш?» — гэжэ асууба.

Дашын эсэгэ «тиинэ» гээд лэ морёо ташуурдажа, Норжимын гэр тээшэ шамдуу хатаргажархиба...

...Һаяхан Дашатай уулзаа бэлэйбди. Ехэ хүхюутэйгээр намда иигэжэ хөөрөө һэн:

— Үнөөхил хониндоо хүдэлжэ байнаб. Норжимо хуушан ажалдаа. Хүбүүмнай хүлдэ орожо байна. Эжы аба хоёрнай тэбэреэд лэ газарта тэрэнээ табинагүй даа. Бидэ хоёртоош заримдаа үгэдэггүй.

Иигэжэ бодото жаргалаа олоһон хоёр нүхэдэйнгөө нэрэ обогыешье сэхэ хэлээд яалайб даа. Үнгэрһэн юумые дахин һануулһанай хэрэггүй. Саашадаа инаг дураяа сахижа, зол жаргалаа арьбадхан ажаһуугтүн!

Лубсан-Дондок ГОМБОЕВ.

...номууд ...ловакида ...гэрнэ

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

...н тэг дунда Вац... ...дээрэ номой ма... ...энэ магазин Че... ...слэлэй ажаһууг... ...ерэһэн айлшадай ...татадаг. Советскэ ...эм техникын бо... ...ой шэнэ шэнэ но... ...шуул бүхэн эндэ ...Совет ном» гэжэ ...е нэрлэдэг. Мүнөө ...түүхын һүүлэй ...һонирхон асуу... ...да хэр угай ехээр ...заншалтай ородой ...зохёолнуудые но... ...рэ үргэлжэ нэмэн ...юм. «Есенинэй 4-...эгүй гү?» гэһэн ... эндэ олон удаа ...утан залуушуул ...Евтушенкын, Воз... ...уудые эринэ. За... ...эгүй уншагшад ...ов «Тэдэнэр Эхэ ...өө байлдаа» гэһэн ...эгдэхи дэбтэрые ... ха гү,—гээд һо...

...эн хэрэгтэй но... ... захихашье, мүн ...онирхолтой зүйлөө ...шье арга болом... ...анай мэдээсүүлхэ ...итературын шэнэ ...бюллетень 8 мян... ...эблэн гаргажа ... Энээние биб... ...эмхи зургаанууд ...нүүд абана. ...нэ магазин ганса ...ном» гэһэн томо

гаршагтай магазинууд Порожица, Виноградска гудамжануудта, мүн тус ороной томохон хотонууд бүхэндэ — бүгэдэ 25 бии.

Эдэ саг үргэлжын ажалтай магазинууд гээшэ. Гадна «Совет ном» гэжэ бэшэгтэй томо автобус харгыда үзэгдэдэг. Энэмнай номой нүүдэл наймаа. Хаана ошохонь гээшэб гэхэдэ, завод, шахта, хүдөө ажахын кооператив, томо томо амаралтын газар, курортнууд дээрэ ошожо номуудые худалдана. Номой нүүдэл наймаанууд долоон хоног бүридэ 15—20 мянган кроной гүйлгэ хэдэг байна.

«Совет номой» магазинууд совет литература уншагшадтай нягта холбоо барисаатай байдаг. Чехословако-советскэ хани барисаанай һаранууд үнгэрэгдэжэ байһан үедэ совет номуудай үзэсхэлэн эмхидхэнэ. 1962 оной туршада 7 мянган тиимэ үзэсхэлэнгүүд эмхидхэгдээ. Үнгэрэгшэ жэл 20 мянган ондоо нэрэтэй, бүгэдэ 4 миллион хэһэг ном Советскэ Союзһаа Чехословакида абаашагдаа.

Чехословакиин олониитэ совет газетэ, журналнуудые угаа һонирходог. Иимэ түрэлэй хэблэл захилга 510 мянган хэһэг болоно. Мүнөө Советскэ Союзһаа 1200 түрэлэй газетэ, журналнуудые тэндэ захижа абана.

Чех болон словак хэлэн дээрэ оршуулагдан хэблэгдэдэг Совет номуудай тоо, мүн тиражнууд жэл ерэхэ бүри улам олошорно. Зүбхэн ганса «Соведэй Гэрэл» гэжэ номой хэблэл һүүлэй 5 жэл соо ородой классигуудай болон совет уран зохёолшодой номуудые аяар 2 миллион боти хэблэжэ гаргаһан байха юм.

Ород хэлэнэй курсада һурагшад совет ном, газетэ, журналнуудай хамагай эдэбхитэй уншагшадынь юм. Чехословакиин эрхэтэд 100 мянга гаран хүн орон дотороо байгуулагдаһан 8 мянган кружогуудта нэгэдэн, 1962 оной намарһаа ород хэлэ шудалжа эхилээ. Һүүлэй 5 жэлэй туршада Чехословакиин 800 мянган хүн ород хэлэнэй курснуудые дүүргэһэн байна.

Михаил Никиточкин,
ТАСС-ай корр.

Прага.

Чехословакиин Социалис Республика 120 гүрэнтэй худалдаа наймаа эрхилдэг. Тэрэнэй газаашань худалдадаг эд бараанай 70 процентнь социалис оронуудта эльгээгдэнэ. Чехословакиин газаашань худалдадаг эд бараанай ехэнхи хубинь промышленна түхеэрэлгэнүүд болоно. Зураг дээрэ: Прага-Соколоводохи ЧКД заводой машина бүтээлгын цех соо. Эндэ бүтээгдэдэг шэнэ түхэлэй дизельнэ локомотивууд Индидэ, Германиин Демократическа Республикада, Румынида эльгээгдэдэг юм.

ЧТК-гай—ТАСС-ай фото.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1963 оной январиин 19.

ЦАХИРАЙ hОНИН

АНГУУШАДАЙ ОЛЗО

Захааминай ангуушад жэлhээ жэлдэ ангуудаар баян ой тайгаар агнажа, баян олзотой бусадаг юм. Энэ жэлэй агнуурида гараhан бэлэдхэлэй конторын ангуушад Жамбал Шункуев, Дондок Цыренов гэгшэд 23 булгатай, 100 гаран хэрмэтэй, 10 гаран hолонготой ерэнхэй. Мүн П. Цыренов, Д. Нимаев гэгшэд 9 булга, олон хэрмэ, hолонго асараа.

ИНТЕРНАТ hУРГУУЛИИН БАРИЛГА

Цахир тосхондо найман жэлэй интернат-hургуулиин шэнэ байшан хирпиисээр баригдажа байнхай. Мүнөө үбэлэй хүйтэншье hаань, барилгашад хүдэлмэреэ эмхитэйгээр үргэлжэлүүлнэ. Мүн hурагшадай байха байра баригдахаар хараалагданхай. Элэнь ойрын 3—4 жэл соо баригдажа дүүргэгдэхэ.

ХҮНДЭТЭЙ ПОЧТАЛЬОНУУД

Цахир тосхоной гудамжануудаар сүүмхэ үргэлhэн хоёр эхэнэрые үдэр бүхэндэ харахат. Эдэмнай хэлхеэ холбооной таhагай почтальонууд Е. Недорезова, А. Гридина гэгшэд болоно. Энэ хоёр нүхэд өөhэдынгөө хүдэлмэридэ үнэн сэхээр хандадаг туладаа тосхоной зондо хүндэтэй болонхой юм. Эдэнэр газетэ, журнал болон бэшэгүүдые эзэдтэнь түргөөр хүргэхэ гэжэ ехээр оролдодог.

Б. Шоёнов.

Захааминай гургалдай

Урда сагhаа хойшо алдаршаhан үзэсхэлэнтэ hайхан Захаамин нютагта ажалай олон түрүүшүүл, оюун бэлигээрээ арадай дундаhаа шалгаран гараhан суутай хүнүүд олон юм даа.

Коммунизм үргэн дэлисэтэйгээр байгуулха Программын бодотоор бэелүүлэгдэхэ бүри Захааминай хүн зоной, залуушуулай дундаhаа оюун бэлигтэн улам олоор тодорон бии болоно. Багшанарай Улаан-Үдын дунда hургуули дүүргээд, түрүүшынгээ жэлдэ оролдосотой hайнаар ажаллажа байhан залуухан багша Нина Бадмаевна Лубсанова (Енгорбойн найман жэлэй hургуули) тухай эндэ дуулгаха хүсэлтэйбди. Коммунизмын үедэ ажаhууха, hураха, ажаллаха үхибүүдые хүмүүжүүлхэ тон харюусалгатай хэрэгтэ бэеэ бэлдэжэ байhан энэ залуухан басаган үшөө Улаан-Үдэдэ hуража байхадаа буряад арадтаа мэдээжэ болоо бэлэй. Нина Бадмаевнагай түрэл арадайнгаа ирагуу hайхан дуунуудые үе үе болоод лэ радиогоор дуулахадань Агын найман эсэгыншье, Байгал далайн хойто талада ажаhуудаг Эрхүүгэй буряадуудшье, республикымнайшье хүн зон сэдьхэл зүрхөө хүдэлгэн шагнадаг hэн.

Ажалдаа, ниитын хүдэлмэридэ тон эдэбхитэй, оролдосотойгоор хандадаг энэ басаганай бодото ажал дээрэнь эрдэм шэнжэлэлгын Буряадай комплексно институтай научна хүдэлмэрилэгшэд hаяхан ошожо хараба. Тиигээд түүхэ домогто ороhон Захаамин нютагай дуунуудые Нина Бадмаевнагай дуулахыень научна хүдэлмэрилэгшэд Даша-Нима Санжиевич Дугаров, Бато-Дугар Дондоков гэгшэд тусхай суглуулбарида оруулхаяа магнитофондо бэшэжэ абаба. **Зураг дээрэ:** Захаамин нютагай ёhотойл гургалдай Нина Лубсановагай дуу дуулахыень эрдэм-шэнжэлэлгын Буряадай комплексно институтай научна хүдэлмэрилэгшэд Д-Н. Дугаров, Б-Д. Дондоков гэгшэд магнитофондо бэшэжэ байна.

Д. Зугаалайн.

Шанга тулалдаан болохонь

Манай республикын шатаршад — мастерта кандидадууд Власов, Ушаков, Мельников, Могордоев болон республикын чемпион Гармаева гэгшэд Алас-Дурна зүгэй зонын шатаршадтай мүрысөө үнгэргэхөөр Яхадай АССР hаяар ошохо юм. РСФСР-эй арадуудай гурбадахи спартакиадада зорюулагдаhан энэ мүрысөөндэ Примориин, Хабаровскын хизаарнуудай, Шэтын, Амурай, Магаданай, Камчаткын, Сахалинай областьнуудай бэрхэ бэрхэ шатаршад хабаадалсахаар ерэхэ болонхой.

Харюусалгатай шанга тулалдаанда бэлдэхын тула нүхэрэй ёhоной уулзалга үнгэргэхөөр Эрхүүгэй областиин шатаршадые манай республикын суглуулагдамал команда уриhан байгаа.

Нүхэрэй ёhоной энэ уулзалга мүнөөдэр дүлиишүүлэй Культурын ордондо үдэрэй 15 часhаа, амаралтын үдэр 11 часhаа үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

В. Мамилов.

hүүлшын уулзалгануудай урда тээ

Городой спортын бүлгэмүүдэй хоорондо шайбатай хоккей наадалгаар түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн дүүрэхэ тээшээ болонхой. hаяхан Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ ПВЗ-гэй «Локомотив-I», «Пищевик» команданууд ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргөө. Эдэнэр уулзалгаяа 8:8 гэhэн тоотойгоор дүүргээ. Тиихэдэ «Динамо» бүлгэмэйхид «Пищевик», ПВЗ-гэй «Локомотив-II» командануудые бэлэхэнээр шүүжэ, өөhэдтөө дүрбэн очко бэшүүлhэн байна. «Байкал», «Молот» бүлгэмэй спортсменүүд бүхы командануудай дунда шадамар бэрхээр наадажа ябанхай. Дурсагдаhан хоёр командынхид үшөө 1—2 уулзалга үнгэргөөд, наадаяа түгэсхэхэнь. Мүнөө дээрээ эдэнэрэй хэниинь шүүжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэнь мэдэгдэнэгүй. Энээниие наадан, тэдэнэрэй ямараар уулзалгаяа үнгэргэhэнhөө дулдыдаха болоно.

И. Мельников.

ЭРДЭМТЭД УНШАГШАДАА УРИНА

Буряадай эрдэм шэнжэлэлгын комплексно институтай худэлмэрилэгшэдэй үүсхэлээр эрдэмтэд уншагшадтаяа уулзалга үнгэргэхэнь. Түрүүшын иимэ уулзалга Улаан-Үдэ городой номой магазинуудта январиин 20-до үглөөнэй 10 часhаа эхилхээр хараалагдана.

Куйбышевай гудамжадахи номой нэгэдэхи магазинда орогшод түүхын эрдэмэй доктор Евгений Васильевич Залкиндын «Росситай буряад арадай hайн дураараа нэгэдэлгэ», хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Лазарь Ефимович Элиасовай «Зүүн Сибириин ород арадай фольклор» болон бусадай номуудтай танилсаха байна.

Олон тоото номуудай дунда «Абай Гэсэр» гэжэ буряад арадай эпос болон түүхын, археологиин, этнографиин hонирхожо уншамаар суглуулбаринууд бии.

Ленинэй гудамжадахи номой хоёрдохи магазинда орогшод биологиин, геологиин, экономикын болон бусад асуудалнуудаар эрдэмтэдэй бэшэhэн номуудтай танилсаха байна.

Хүндэтэ уншагшад! Январиин 20-ной удэрэй 10 часhаа дурсагдаhан магазинуудта ерэжэ, таниие hонирхоhон асуудалнуудтаа харюу абахадатнай болохо. Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын комплексно институтай эрдэмтэдтэй ерэжэ уулзахыетнай уряалнабди.

Январь hарада Байгал дээрэ...

Ф. Сорокин

ТОБШОХОНООР МЭДЭЭС[...]

★ Улаан-Үдэ городой нөөсэлгын кассанууд лоторейн биледүүдтэ тудаhан шүүбэринүүдые республикынгаа ажалшадта түлэжэ эхилэнхэй. Городой нөөсэлгын түбэй касса hараhаа үлүү саг соо 22500 гаран түхэригтэ лоторейн биледүүдые ажалшадта худалдаhан байгаа. Шүүбэриин таблицын ерэхэтэй хамта хүн бүхэн өөhэд өөhэдынгөө биледүүдые шалгажа, гушаад мүнгэнэй нэгэ биледээр үнэтэ шүүбэринүүдые абана. Шүүбэринүүдэй дунда хэдэн ковер, хубсаhа угаадаг машинанууд, холодильнигууд тудаhан байна.

★ «Динамо» стадион дээрэ мотоциклистнуудай дунда мүрысөөн hаяхан үнгэргэгдэhэн юм. Түрүүшынхеэ мүльhэн дээрэ болоhон hон[...] сөөндэ олон с[...] баадалсаа. Хэ[...] шада үргэлжэл[...] да автомотокл[...] нүүд түрүү hу[...] хоорондын ду[...] рысөөндэ «Бур[...] шулуушан Сер[...] химлээ. Тэрэ х[...] метр 400 метрэ[...] 25 секунда соо[...]

★ Улаан-Үды[...] депогой хүдэлм[...] да электрослес[...] нокентьевич П[...] бүтээсэтэ ажал[...] даг. Тихон [...] ажалайнгаа ха[...] лан зохёолго, [...] жуулгын хүдэл[...] үүсхэлтэйгээр х[...]

Хилын саанахаа

Эб найрамдалай, нэгэдэлэй программа

СЕПГ-эй съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ тухай гадаадын хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэдэ Чехословакиин хэблэл гол анхаралаа хандуулна. Үгын хүсэд текстые гү, али тэрэнэй дэлгэрэнгы удхые, мүн Н. С. Хрущевой фотозурагые газетэнүүд толилно. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл социализмын түлөө тэмсэлэй шухалын шухала эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ «Руде право» газетэ гаршагтаа онсолон тэмдэглэhэн байна.

ПОЛЬШО

ВАРШАВА, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй VI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэдэ Польшын олониитэ, хэблэл, радио болон телевидени ехэ анхарал хандуулна. Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые, СЕПГ-эй VI съездын хүдэлмэри тухай материалнуудые газетэнүүд томо гаршагуудтайгаар толилоо.

«Трибуна люду» газетэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые хүсэдөөр толилоод, иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Энэ үгэ СЕПГ-эй VI съездэ хабаадагшадай анхаралые татахаhаа гадна, бүхы дэлхэйн хүн зоной анхаралые татана. КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ энэ үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын мүнөөнэй байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэhээ гадна, арадуудай энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхэ шухала программые найруулан хэлээ.

БОЛГАРИ

СОФИ, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ эб найрамдалай болон социализмын түлөө тэмсэлдэ шэнэ шухала туhа нэмэри болоно гэжэ болгар арад тоолоно. Н. С. Хрущев үгэ хэлэхэдээ, мүнөө үе сагай шухалын шухала асуудалнуудта марксистско-ленинскэ гүнзэгы шэнжэлэл хээ гэжэ «Отечествен фронт» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Софин центральна газетэнүүд Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые хүсэдөөр толилоо.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгын гол удхые радиогоор үсэгэлдэр дамжуулагдахада Венгриин бүхы хүн зон шагнаа. Энэ үгые хүсэдөөр, мүн дэлгэрэнгы удхыень түбэй газетэнүүд мүнөөдэр толилоо. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл социализмын түлөө тэмсэлэй шухала эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ «Непсабадшаг» гэжэ газетэ гаршагтаа онсолон тэмдэглэнэ. Н. С. Хрущевой, Вальтер Ульбрихтын фотозурагуудые газетэнүүд толилно.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй VI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ Румыниин олониитые ехээр hонирхуулна. Энэ үгын дэлгэрэнгы удхые Бухарестын бүхы газетэнүүд мүнөөдэр толилоо.

СЕПГ-эй съезд дээрэ КПСС-эй делегацииие толгойлогшын хэлэhэн үгын удха радиогоор нэгэтэ бэшэ дамжуулагдаа.

МОНГОЛ

УЛААН-БААТАР, январиин 17. ТАСС-ай корреспондент Г. Гавриленко иигэжэ дамжуулна:

Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин VI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые Монголой олониитэ ехэ анхаралтайгаар угтаа. hанамжа тухайгаа хэлэхэдээ, Монголой эб найрамдалай болон хани барисаанай организациинуудай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. Цедендамба ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ мэдүүлээ. Аха дүү партиин съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь уласхоорондын оршон байдалые, тэрэшэлэн эб найрамдалай болон социализмын асуудалнуудые научна талаар гүнзэгыгөөр шэнжэлhэн байна.

Советскэ правительствын зүб политикын ашаар Карибска далай шадар тохёолдоhон бэрхэтэй байдал амгалан ёhоор зайсуулагдаа. Бүхы арадуудай аша туhые харан, Германиин асуудал амгалан ёhоор шиидхэхэ шухала байhан тухай Советскэ правительствын хэhэн шэнэ мэдүүлгые бидэнэр hайшаанабди гээд, Цедендамба үргэлжэлүүлэн хэлээ.

ЮГОСЛАВИ

БЕЛГРАД, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй VI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ ехэ удха шанартай гэжэ Югославиин хэблэл тоолоно. Уласхоорондын мүнөөнэй байдалай эгээн шухала асуудалнуудые Н. С. Хрущев табиба гэжэ «Борба», «Политика» газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаhануудта тус үгын удхые толилходоо онсолон тэмдэглэhэн байна.

Социалис Югослави тухай Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэнүүдые Югославиин олониитэ hаналаа ханангяар угтаа.

США

НЬЮ-ЙОРК, январиин 17. (ТАСС). СЕПГ-эй VI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой үгэ хэлэhэн тухай өөрынгөө тусхай корреспондентын Берлинhээ дамжуулhан мэдээсэлые «Вашингтон пост энд таймс геральд» гэжэ газетэ гол материал болгожо толилhон байна. Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ гүрэнэй ажал ябуулагшын хэhэн бодолтой hайн алхам болоно гэжэ Америкын тусхай тушаалта хүнүүд тоолоно гээд мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгын удхые газетэ дотор хуудаhануудтаа толилоо.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, январиин 16. (ТАСС). Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин VI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгэ Францида ехэ hонирхолтойгоор угтагдаа. Энэ үгэ тухай нютагай радиостанцинууд мэдээсэhэн байна.

СЕПГ-эй VI съезд дээрэ КПСС-эй делегацииие толгойлогшын хэлэhэн үгэдэ зорюулан, өөрынгөө тусхай корреспондентын Берлинhээ дамжуулhан репортажые Люксембургска радио дамжуулаа. КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретариин трибунын дэргэдэ ерэхэдэнь съездын делегадуудай альга ташан угтаhые радио шагнагшад дуулаhан байна. Нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгын хуряангы удха тухай корреспондент бэшэhэн байна.

Революциин тала руу оробо

КАИР, январиин 17. (ТАСС). Саудовска 30 солдат буу зэбсэгээ абаад Йеменэй хилые үсэгэлдэр дабаhанайнгаа hүүлээр, Йеменэй Арабуудай Республикын зүүн хилые хаража байhан сэрэгэй частьнуудай командованида бэеэ тушаагаа.

МЕН агентствын Санаhаа дамжуулhанай ёhоор, «Йеменэй революцида сохилто хэхые hэдэжэ байhан Сауд болон Хусейндэ эсэргүүсэн Йемендэхи аха дүүнэртээ хамта тэмсэхымнай тулада Йеменэй армитай ниилэхыемнай зүбшөөгыт» гэжэ тэдэ солдадууд гуйhан байна.

Чомбе Элизабетвиль орохонь

ЛОНДОН, январиин 17. (ТАСС). Катангын можо бологшо Чомбе мүнөөдэр Колвезиhээ Кипуши гэжэ городто ерээ. Энэ город Элизабетвильhээ 20 милиин газарта байдаг. Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, Чомбе иигэжэ хэлээ. «ООН-ой сэрэгүүдэй Колвезидэ оролгые бэлэдхэхын» тулада ООН-hоо Конгодо байдаг түлөөлэгшэдтэй хэлсээ хэхын түлөө Элизабетвиль орохомни. Колвези хадаа ООН-ой сэрэгүүдэй эзэлээдүй Катангадахи гансахан лэ томо hуурин болоно.

Хүсэд илалта туйлатараа тэмсэхэ

КАИР, январиин 17. (ТАСС). Англиин колонизаторнуудта эсэргүүгээр Оманай арадай хэжэ байhан тэмсэлые хүтэлбэрилхын тулада национальна революционно командовани байгуулха гэжэ Оманай сүлөөрэлгын фронт шиидхээ. Оманай газар дээрэhээ hүүлшын колонизаторай намнуулан гаргагдатар тэмсэл хэхыень Оманай арадые сүлөөрэлгын фронт уряалhан байна.

Афганистанай нииспэл Кабулда гэр байра баридаг комбинат байра олоор бариха бааза боложо үгэхэ юм. Советскэ Союзай туhаламжаар энэ предприятн баригдаха. Афганистанай премьер-министр Мухаммед Дауд Кабулдахи гэр байра барилгын комбинадай байшангай фундаментын түрүүшын шулуу табиhан юм. Зураг дээрэ: комбинадай байшангай барилгын талмай харуулагдана. бодхоогдохо юм. Тус комбинат гэр

ТАСС-ай фотохронико.

Эдилгэшэд хэhээ[...]

Суу[...]

Эдилгэ абагшадай болон үгэгшэдэй сүүд Владивостогто hара үлүүтэй саг соо үргэлжэлөө. Владивосток городой байрын управлениин начальник байhан Г. Д. Савинский, тэрээнтэй суг ябуулга хэгшэ 5-дахи ательегэй хүдэлмэрилэгшэ байhан В. П. Ковалева гэгшэд гол гэмнэгдэгшэд болоно. Нэрэ түрэ, hэшхэл гээшые мэдэдэггүй, совет хуулиие дабадаг гушан дүрбэн хүн тэдэнтэй хамта сүүдлүүлэгшэдэй сандали дээрэ hуулсана.

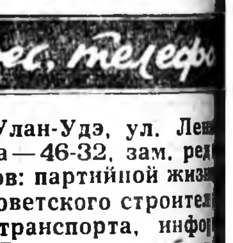
Тушаалаа хара аминайнгаа аша туhада хэрэглэн, Савинский удаан сагай турша соо эдилгэ абадаг—байрын ордернуудые үгэhэнэй түлөө мүнгэ абадаг байгаа. В. П. Ковалевагаар дамжуулан ябуулга хэдэг Савинский мүнгэ, ковёр, хариин оронуудта оёгдоhон элдэб хубсаhа хунар гү, али спиртшье хүрэтэр илгадгүйгөөр абадаг байгаа. Ленинскэ райгүйсэдкомой байрын управлениин начальник байhан В. Ф. Иванов, тэрэнэй секретарь А. Я. Чепрасова, В. П. Ковалеватай хамта Савинскида туhалдаг байгаа. Байрануудаа андалдахадань хүнүүдтэ туhалhанайнгаа түлөө тэдэнэр эдилгэ абадаг, байра абаха ээлжээе зоргоороо хубилгадаг байгаа. Техническэ инвентаризациин бюрогой агсан начальник, урда тээнь нэгэ дахин сүүдлэгдэhэн, А. А. Юрьева; управдомууд Н. М. Силинчук, В. И. Валайтис, трамвайн паркын хүдэлмэрилэгшэ З. П. Проценко гэгшэд тэдэндэ мүн лэ туhалдаг байгаа. Городой байрын управлениин инспектор байhан Р. М. Ш[...] hал эдилгэнүү[...] hан юм.

Эдилгэшэд т[...] бэри гаргагдаа[...] ский—арбан та[...] лева—арба нэг[...] сова—найман, [...] зургаан жэлдэ [...] даха болоо. Эд[...] хуряажа абта[...] ский болон Ко[...] боотой байhан [...] дынь элдэб бол[...] лөөгөө хаhагда[...] дэhэн байна.

Эрхэтэдэй эд[...] hан байрануу[...] үнэнтэ бэшэ г[...] Энэ зүб зүйт[...] риис городой [...] hаналаа ханан[...]

(ТА[...]

Влад[...]

Улаан-Үдын [...] риин мэдээсэhэ[...] дэр республика [...] зэргэ үүлэтэй [...] ган болохогүй. [...] ханаар hалхилха[...] родто үглөөгүүр [...] 30—32 градус [...] багсаагдана.

Январиин 20-[...] тэ республика [...] байха, саhан оро[...] hалхилха. hуни[...] төө 25—30 град[...] хүлеэгдэнэ.

Редактор

Ц. Ц. [...]

Манай адрес, телеф[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Лен[...]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ред[...] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизн[...] —24-74, сельского хозяйства, советского строител[...] ры—47-59, промышленности, транспорта, инфо[...] литературы и искусства—34-05, писем и рабсел[...] отдел переводов и корректорская—35-95, бухга[...] Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерс[...] Бурятской АССР.
Н00326.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1963 оной январиин 19.